

CHEMICKÉ ZABEZPEČENÍ TAKTICKÉHO VZDUŠNÉHO VÝSADKU

Soudobá bojová činnost se vyznačuje velkou rozhodností, manévrovostí, vysokým tempem, značným rozsahem úkolů a větší šířkou útočného pásma. To vyžaduje překonávat velké vzdálenosti bez ohledu na charakter terénu, úroveň nebo stupeň jeho zamoření a rozrušení.

Za těchto podmínek vzrůstá význam bojového použití taktického vzdušného výsadku (TVV) k dobytí a udržení důležitých čar, horských přechodů, průsmyků, přepravišť a úseků vhodných pro přechod vodní překážky a k dalším úkolům s cílem vytvořit výhodné podmínky k zabezpečení vysokého tempa útoku a k ničení nepřítelů. Přitom pro úspěšné použití TVV bude mít, vedle včasnosti a rychlosti, značný význam i jeho chemické zabezpečení, neboť bude patřit mezi vyhledávané cíle pro údery ZHN nepřítelů. Vzdušný výsadek může být napaden jadernými a chemickými zbraněmi především ve vyčkávacím prostoru, při nakládání i v prostoru vysazení. Zejména po vysazení bude snahou nepřítelů zničit jej všemi prostředky a co nejrychleji. Vzhledem k celkové situaci můžeme předpokládat použití především neutronové munice a velmi účinných rychle působících OL k ničení živé síly.

Cíle a úkoly chemického zabezpečení taktického vzdušného výsadku budou odpovídat cílům chemického zabezpečení operace, ve které jej použijeme. Vysazovaným jednotkám je potřebné vytvořit podmínky ke splnění úkolů v situaci radioaktivního, chemického a bakteriologického (biologického) zamoření, maskovat jejich činnost použitím dýmu, a to

jak v přípravném období, tak i při vysazení a vedení boje.

Chemické zabezpečení taktického vzdušného výsadku může obsahovat:

- zjišťování parametrů jaderných výbuchů ve výchozím prostoru pro vysazení, vyčkávacím prostoru a prostoru vysazení i vedení boje,

- vedení radiačního, chemického a všeobecného bakteriologického (biologického) průzkumu na osách přesunu jednotek vyčleněných do vzdušného výsadku, ve výchozím prostoru pro vysazení, vyčkávacím prostoru i v prostoru vysazení a vedení boje,

- zabezpečení speciální čistoty ve výchozím prostoru pro vysazení, vyčkávacím prostoru i v prostoru vysazení a vedení boje,

- maskování zadýmováním ve skutečném a klamném vyčkávacím prostoru i v prostoru vysazení,

- doplnění jednotek vzdušného výsadku (ještě ve výchozím prostoru pro vysazení) prostředky ochrany a chemickým materiálem.

Z hlediska chemického zabezpečení je zapotřebí hlavně pozornost zaměřit na přípravu taktického vzdušného výsadku k nakládání, na jeho vysazení a vedení boje. Silami a prostředky chemického vojska budeme výsadek zabezpečovat ve výchozím prostoru pro vysazení, ve vyčkávacím prostoru, při nakládání a dále až po jeho sloučení s vlastními vojsky.

Organizace chemického zabezpečení výchozího prostoru pro vysazení bude usku-
tečňována v souladu s nařízením náčelníka chemického vojska, a to tak, aby

síly a prostředky výsadku byly uchovány k vedení boje v prostoru vysazení.

Zjišťování parametrů jaderných výbuchů (síly svazu) uskutečňujeme tak, aby jedna až dvě roty speciální kontroly z určených stanovišť prováděly výchozí prostor pro vysazení, průletové pásmo a podle možnosti i prostor bojové činnosti taktického výsadku. Zprávy o parametrech jaderných výbuchů jsou z místa sběru a zpracování — radiálního střediska — předávány přímo svazku, od kterého je výsadek vyčleněn.

Radiační a chemický průzkum na osách přesunu do výchozího prostoru pro vysazení a vyčkávacího prostoru vedou roty radiálního a chemického průzkumu svazu. Při jejich zaměřování vyhledávají a vytýčují objížďky. V případě nutnosti je třeba, aby jednotky překonávaly zaměřené prostory na vozidlech s nasazenými prostředky protichemické ochrany jednotlivce. Jsou-li zaměřeny hlavní nakládací plochy (místa), výsadek bude naložen na záložních nakládacích plochách (místech).

Radiační, chemický a povšechný bakteriologický (biologický) průzkum výchozího prostoru pro vysazení a vyčkávacího prostoru vedou jednotky radiálního a chemického průzkumu svazku, od kterého je výsadek vyčleněn. Vzdušný radiální průzkum těchto prostorů mohou, podle mého názoru, vést prostředky vzdušného radiálního průzkumu svazu.

Na období letu TVV připravuje radiální středisko svazu předpověď radioaktivního zaměření ovzduší v průletovém pásmu i terénu v prostoru jeho vysazení.

Průzkum prostoru vysazení taktického vzdušného výsadku vedou prostředky svazu, ale také průzkumné skupiny svazků prvního sledu. Po vysazení uskutečňuje radiální a chemický průzkum, výsadek vlastními silami a prostředky. K plnění tohoto úkolu jsou do sestavy výsadku začleněny chemické průzkumné hlídky z jednotek chemické ochrany svazku, od kterého je taktický vzdušný výsadek vyčleněn. Radiální a chemický průzkum bude dále zabezpečován chemickými pozorovateli v sestavách jednotlivých rot.

Vzhledem k tomu, že organické síly a prostředky taktického vzdušného výsadku budou mít omezenou možnost odstraňovat následky použití ZHN nepřitelem, je nutné k zabezpečení úplné speciální očisty využívat síly a prostředky svazku, od kterého byl daný výsadek vyčleněn. Úplnou speciální očistu zabezpečí MSO, které rozvinuje rota (roty) speciální očisty praporu chemické ochrany, a to zpravidla jako průjezdné MSO poblíž osy přesunu výsadku do vyčkávacího prostoru. Myslím,

že je účelné každou nakládací plochu (místo) vybavit odmořovacími soupravami pro možnou speciální očistu zbraní a materiálu těsně před naložením.

Skutečné a klamné vyčkávací prostory a prostory nakládání výsadku mohou maskovat dýmem síly a prostředky zadýmovacího praporu svazu v souladu s celkovým plánem operačního maskování vojsk. Oslepování nepřitele v průletovém pásmu výsadku je většinou zabezpečováno podle rozhodnutí velitele svazu s využitím dýmových prostředků dělostřelectva a letectva. V případě, že vítr vane k nepříteli, je možné jeho oslepování zabezpečit použitím zadýmovacích vozidel a dýmovnic. Dýmovou clonu k oslepení nepřitele na předním okraji a v blízké hloubce vytvářejí prostředky dělostřelectva, zpravidla 3–5 minut před průletem výsadku nad linií fronty. Dýmové clony k oslepení palebných prostředků nepřitele v hloubce obrany vytváří letectvo většinou 2–3 minuty před průletem vrtulníků vzdušného výsadku nad tyto prostředky.

V prostoru vysazení taktického vzdušného výsadku může letectvo vytvořit boční dýmové clony (2–3 minuty před přistáním vrtulníků) s cílem zabránit vedení nepřátelské přímé palby v době vysazení a rozvinování jednotek výsadku k vedení boje.

K chemickému zabezpečení výsadku za letu do prostoru vysazení musí jeho velitel včas obdržet údaje o radiální situaci vzdušného prostoru v průletovém pásmu.

Radiační průzkum vzdušného prostoru během letu vedou prostředky vrtulníkového útvaru. Současně jej však uskutečňují instruktoři a pozorovatelé z příslušníků vzdušného výsadku, kteří jsou umístěni na vrtulnících letících v čele letových sestav. Výsledky měření průběžně hlásí veliteli osádky, který je předává veliteli výsadku. Je-li to zapotřebí, pak velitelé osádek v každém vrtulníku varují příslušníky výsadku.

Boj taktického vzdušného výsadku ovlivní také použití vlastních jaderných úderů. Má-li dojít k vysazení bezprostředně po jaderném výbuchu, potom jsou přistávací plochy určovány v takové vzdálenosti od epicentra (centra) výbuchu, aby dávka při pobytu na nich nepřesahovala při zahájení vysazení přípustnou dávku ozáření, a aby příslušníci jednotek nebyli vystaveni během přepravy vzduchem nadměrnému ozáření, které by je v dalším vyřadilo z boje. Způsob použití prostředků protichemické ochrany při vysazení do prostoru jaderného nebo chemického zaměření stanoví velitelé výsadku.

Boj vzdušného výsadku po vysazení má zpravidla charakter boje v obklíčení; úkol plní útokem i obranou. Velmi často používá přepadů a léček. To vše, spolu s nutností rychlého a iniciativního rozhodování, ovlivňuje organizaci chemického zabezpečení boje výsadku.

Bude-li charakter úkolu vzdušného výsadku vyžadovat obranu prostoru (objektu), může se stát cílem jaderných úderů nepřítelů malé mohutnosti. K znemožnění použití těchto nepřátelských prostředků je zapotřebí, aby výsadek členil bojovou sestavu jak do šířky, tak i do hloubky (nesoustřeďoval větší celek než čet) a jednotkami prvního sledu udržoval dotyk s nepřítelem.

Taktický vzdušný výsadek bude nucen vést často boj v zamořeném prostoru. Proto je nutné, aby byl pro tuto činnost vybaven potřebným množstvím prostředků protichemické ochrany, radiačního a chemického průzkumu, dozimetrické i chemické kontroly a vojenskými prostředky k speciální očiště. Doplnění a příprava těchto prostředků je uskutečňována ve výchozím prostoru pro vysazení. Kromě ochranné masky (se záložními filtry a dvěma soupravami ochranných plášťů) je účelné vybavit každého příslušníka výsadku dvěma individuálními protichemickými balíčky a univerzálními odmořovacími soupravami a u rot vytvořit zásobu ochranných prostředků a náplní pro AOS ve výši 10–20 %.

Při vedení aktivního manévrového boje vyjde výsadek (v závislosti na charakteru bojového úkolu) se svolením velitele ze zamořeného terénu; v případě, že to si-

tuace neumožňuje, plní úkoly v zamořeném prostoru. K ochraně živé síly může TVV využít objekty, obytné stavby, sklepy, rokle, jeskyně a jiné terénní úkryty. Velitel plánovitě střídá jednotky i jednotlivce. Využívá zásoby prostředků PCHOJ, především filtry k ochranným maskám, systematicky uskutečňuje dozimetrickou a chemickou kontrolu a podle situace částečnou speciální očišť.

V prostorech činnosti jednotek a na určených stanovištích nebo směrech činnosti vedou radiační a chemický průzkum chemičtí pozorovatelé jednotek a chemický instruktor. Hlavní úkoly plní přidělené jednotky radiačního a chemického průzkumu.

Úplná speciální očišť TVV je uskutečňována na MSO až po splnění bojového úkolu, zpravidla po sloučení s hlavními silami.

Vlastními silami a prostředky výsadek zajišťuje opatření chemického zabezpečení ve výchozím prostoru pro vysazení (vyčkávacím prostoru) a v prostoru bojové činnosti, a to podle stejných zásad jako u motostřeleckého praporu v prostoru soustředění.

Taktický vzdušný výsadek může mít za úkol zjistit ve prospěch útočících vojsk jaderné a chemické zátaras nepřítelů, radioaktivní a chemické zamoření a nejkratší směry překonání zamořených prostorů s nejmenšími úrovněmi radiace nebo cesty obejít těchto prostorů. K plnění uvedených úkolů bude vhodné do sestavy taktického vzdušného výsadku začleňovat jednotky radiačního a chemického průzkumu.

V článku jsem uvedl některé názory na chemické zabezpečení TVV jak ve výchozím prostoru pro vysazení, ve vyčkávacím prostoru jednotek, tak i v průletovém pásmu a v prostoru vysazení. Chci zdůraznit, že docenění těchto skutečností vytváří reálné možnosti pro úspěšné a efektivní použití výsadku a splnění určených úkolů.